

VALENCIA NOVA

SEMANARI REGIONALISTE

Número solt, 5 céntims

La correspondencia al Director

APAREIX ELS DUMENCHES

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:

Plasa d' Espartero, núm. 3, entresuelo

Valencia-(Grau)

Número atrasat, 10 céntims

No se tornen els originals

APAREIX ELS DUMENCHES

SOBRE EL DIRECTE

Atenent els consells de persona competent en la lley de Churisdiccions, retirem el gravat que teniem preparat, per pór á caure en ella, pero apesar de tot, reformant el publicarem el pròxim dumenche.

El Directe á Madrid

El tren directe está en peril! Esta es la advertencia que feem á tots els valencians en nostre número anterior, y la fem en el sentiment y amargura que deu de produir casi, casi, la completa convicció de que es quedem sinse el directe. ¿Degut á qué? Hui per hui, no podem especificar qui tinga la culpa, á tots mos alcansa; pero entre tots els més culpables, els valencians. Perque en asunt de tanta importancia moral y material pera mosatros com es esta la del directe, no debten haber sedit ante promesas banes de politics y menos en vespres de eleccions. Sa quedem sinse el directe, y es per nostra apatia. Nostre lleal esperit, mos fá chusgar als demés com així mateixa y eixes mires tan elevades y eixa completa confiança ha segut y es, la causa de nostra perdisió, el motiu obligat pera que tots no se se burlen, pera que ningú mos fasa cas. Mentres m satros confiem y esperem la apertura del «Galliner de la nassió» pera resoldre el problema del directe, algúns mes vius, es menechen pero en tal activitat, que apesar de que mos se se puga tachar de pesimistes casi, casi asegurem que no tindrem el directe. Sinquanta mil trampes s' han pensat, antes que consedir el directe y en tantes com son, difícil será, que no sigam víctimes de ninguna de elles. Nostre pleit, ha segut y es, el que se traga á subasta la construcció del directe en (la promesa feta de Romanones), la garantia del sine per sent. Pues bé. El dumenche pasat, ixquerem pegant á la premsa diaria per tindre tan abandonat este asunt, y com si haguera segut una banderilla de foc, ixqué el dimats ocupanse del directe. ¿Pero de quina manera? De modo tal, que més li haguera balgut; no tocaro. Pues únicament se limitá tota la premsa ha transcriure les paraules del ministre Villanova á insistir en la tersera subasta sinse la garantia y si aixó es fá així, já dios directe! ¡no es presentará postor! Asó es una convicció cheneral. ¿Y si contra la opinió cheneral, se presentará postor? No debém alegrarse, perque si tal susuira, seríem víctimes per dos botes *Parlem en hipotesis*. Este postor á no ser Valencia-Madrid podria ser un postor estrancher dispost á favorir á les empreses de ferrocarrils antes que á mosatros. ¿De quina manera? De la siguiente: El postor podria ser una representació de les actuals (com si diguerem un testafarro) per la dignitat patriótica, no pot ser nin-

gún español, pero com els estran-chers no tenen res que vore en nostre amillorament, *per dñs canta el sego* y com per molt que se done en la subasta, molt més se ha de guañar sino se construí el verdader directe, no ya pór á un rival. Duenos yá se fá una combinació de vñs baix la promesa de economies al estat y ve á resultar una burla més pera els valencians. Aixó es molt supondre. No hués si se té en conter, que cada dia se presenta un nou projecte, se ohuen nóves manifestacions y en sertes caixes yan molts dinés. Conque no 's descuide la premsa diaria y oblige als seus correspondents á que averigüen diariament lo que 's pensa del directe, tñgaunos al corrent y mosatros tots no 's descuidem perque la cosa mereix la pena.

ROBERTO BALLESTER

La questió de sempre

«L' idioma valenciá»

¿Es idioma ó dialecte, lo qu' es parla en aquest benit Reine valenciá? Heu así la questió magna y palpitant de les discusions entre valencians regionalistes y valencians centralistes ó castellanisats. Uns—els valencians centralistes—s' afferren en dir qu' es dialecte; altres—els valencians regionalistes—proclamen qu' es idioma. ¡Y es de vorer les discusions acaloras que mamprenen pera defendre cadascú la sehua tesis! Lo p tior es que ningú s' aclarix y cadascú s' eu dú á sa cá la mateixa opinió qu' ans de rahonar ab els contraris d' idees. ¿Cóm s' han d' aclarir si, pera discutir si una parla es idioma ú dialecte, ó fan per el camí de la filología y de la lengüística? «Filològicament no es pot distinguir la llengua del dialecte»—eixa es la máxima qu' han llansat els homens de lletres últimament. Y es molt natural qu' aixis ó creguen; perque un idioma pot degenerar en dialecte y un dialecte pot pujar á la categoria d' idioma. Filològicament dialecte es una evolució, un matís d' una llengua—dihuen alguns filòlegs. Aquesta afirmació sembla esvanir tots los ductes. Está molt clareta la diferencia entre idioma y dialecte, dirán els que llixquen l' anterior definició. ¿Pues no sinyor, no está clareta! Perque totes les llengües son evolucions y matisos d' altres. En este cas totes les llengües serfen dialectes d' una llengua. Y rahonant per este camí aplegaríem á admetre la desgabellá idea de que no n' y ha més qu' una llengua asoles, la llengua mare, la qu' ha fet naixer totes les demés, que no son més qu' evolucions y matisos de la llengua matrís. Asó es un desbarat, per dos conceptes. Primer: perque ¿qu' es l' home capás de trobar la llengua primitiva, la llengua mare, la qu' ha engendrat á totes les altres? ¿Esta llengua no s' ha trobat encara! Segón: perque cauríem en l' absurd monstruós de dir que totes les llengües neolatinas son dialectes, com á matisos y evolucions que son de la llengua latina. Y en

este cas la llengua castellana també seria dialecte; per un altre costat es dialecte del gallego y del asturiá, com á evolució qu' es d' estes dos parles. Fixeuse en les composicions literaries primitives castellanas y voreu com son gallego pur—les obres d' Alfonso el Sabi—ú molt paregudes al actual dialecte asturiá. Seguint estretaient per este camí aplegaríem á dir també qu' el catalá es un dialecte del provençal. ¡Un altre dispart! Per aixó els principals filòlegs y lengüístes, veent els desbarats á qu' els conduía el rahonament de distinguir filològicament l' idioma del dialecte, han optat per dir: «Filològicament no es pot distinguir la llengua del dialecte».

¿Cóm distinguir n pues la llengua del dialecte?

Si la filología no ens dona una diferencia esencial ¿non anirem á trobarla?

Y ha una diferencia evident, clara, que no deixa lloch á ductes de cap geure; y adoptaa per tots els homens de lletres. Heu así la diferencia: «Tota parla que tinga gramática propia, diccionari y, sobre tot, qu' atja cultivat tots els geures literaris—que tinga literatura propia, vulch dir—es una llengua, un idioma. La parla que no reunixea aqueixes condicions es un dialecte. Assó es infalible y sancionat pels principals homes qu' es dediquen á aquests estudis.

Adoptant aquesta distinció infalible jo proclamo ben alt y ab tota solemnitat qu' el valenciá es un idioma perfecta.

Primer: el valenciá té gramática propia. ¿No habeu sentit parlar de la gramática valenciana de Nebot, el gran filòleg? ¿No teniu coneiximent de que han dos ú tres gramátiques valencianes més, cuales noms no recorde jo ara?

Ergo: el valenciá es una parla que té gramática propia y perfecta. Segón: el valenciá té diccionari propi y complet.

¿No teniu noticia del diccionari valenciá-castellá del gran valencianista, filòleg y literari incomparable Constantí Llombart? ¿No sabeu que tenim els diccionaris valencians-castellans del eminent lengüista, gloria del Reine valenciá, Martin de Gadea y d' altres no menys prehuats homens de lletres, cuales noms no em venen ara á la memoria?

Ergo: el valenciá es una paraula que té diccionaris propis y complets.

Tercer: el valenciá té literatura propia; el valenciá ha cultivat tots els geures literaris.

La literatura valenciana poseideix la gran figura culminant d' Ausias March, encarnació de la poesia mística, de la poesia lírica. Ans de passar avant vulch fer constar que Ausias March no es catalá. Ausias March es valenciá net. Els darrers estudis literaris dels principals homens de lletres aixis ó fan constar. No cal tampoch pregonar les dots del gran poeta Mosen Bernard Fenollar, del segle XV, lo mateix qu' el anterior.

També anomenarem l' obra mundial y admirable, qual nom es «Tirant lo Blanc». Aquesta obra representa el prototipo de la nova

la caballeresca valenciana. Son autor tots sabau qu' es l' immortal lliterat Joan Martorell. De l' importancia d' esta obra no cal dir res; tots coneixeu el merit indiscutible que té. Solament com á cas curios dírem assó. Fa uns cuants anys únicament existien dos eixemplars de l' esmentada obra en tota la península Ibérica. Estos dos eixemplars estiben en la Biblioteca de l' Universitat de Valencia. Lo govern d' Anglaterra—conexedor de totes les maravelles literaries—ne vullgué tindre un eixemplar de «Tirant lo Blanch» y acudí ab la sehua demanda al govern d' Espanya. Lo govern d' Espanya li demaná l' obra al Rector de l' Universitat de Valencia, dientli qu' era pera Anglaterra. Este es vá negar á donarla, afegint que no 'n quedaben més que dos eixemplars. Pero els inglesos—que saben lo qu' es fan y tenen els diners molt solts—oferiren 50.000 chelins per l' adquisició d' un eixemplar de Tirant lo Blanch!! Deu mil duros donaren els inglesos per una obra valenciana escrita en valenciá!! Y hui, si vostés van al «British Museum» de Londres, allí vorán eixa monumental obra de la literatura valenciana alsáa com or en pany. Allí está «Tirant lo Blanch» á la vista dels millions de turistes de tot lo mon, com á propaganda de la llengua valenciana y pera glória del Reine de Valencia, nostra única patria. ¡Encara com ens queda un altre eixemplar en la Biblioteca de l' Universitat de Valencia!

En questió de poesies lirichs y epichs la literatura valenciana pot oferir un grapat d' ells, tots molt notables per sert. Aixis tenim á Constantí Llombart, á Teodor Llorente, Felix Pizcueta, Irazzo, Bordria, Torralva y altres més.

Hasda teatre tenim, y dich assó perque quant una llengua cultiva el geure teatral es qu' ha aplegat al cim de la perfecció y del engrandiment. El teatre es lo ultim geure qu' apareix en totes les literatures. Lo teatre supón un poble y una llengua vella y ab molta tradició. Son moltes les llengües y els pobles que no han cultivat may lo teatre.

En l' especialitat de sainete tenim á les dos grans figures Escalante y Bernat y Baldoví, que han donat moltíssimes obres á l' escena, algunes d' especial y ben marcat mérit. En questió de teatre sicaliptich també tenim al pare Mulet, ab ses dos grans comedies «Los amors de Melisendra» y «L' infanta Telina y el rey Matarot». El teatre valenciá serio ha eixit ara. Tenim al gran Martí Orberá, que ab sos drames valencians ha admirat á totes les persones de discretjuí y de bon gust. Además tenim tots els autors premiats per lo «Rat-Penat» y el «Círcul de Biles Arts» en llurs concursos de drama valenciá serio, gran y digne.

Si á tot assó afegim tots els poesies y prosistes contemporanis, quals els incomparables y eminentes Durán Tortajada y Martínez Ferrando, Badenes Dalmau, Morales San Martín, Jimeno Pujades, Antoni de Cidón, Roch Chabás, Jacinto M. Mustieles y altres més, voreu com la literatura valenciana no te gens de despreciable.

Y pera que res mancara també s' ha cultivat el Eshlorisme, Martínez Martínez y Martin de Gadea son els dos representants del Eolklare valenciá, y que ó fan á maravella per sert.

Algú de vostés afegirá: ¿Aon está la oratoria, aon els cuentos? Respecte als cuentos vejen l' obra del genial y exquisit prosiste Morales Sanmartín tituláa «Idilis lllevantins».—Biblioteca l' Avenç de Barcelona—y algunes altres dels escriptors valencians anomenats y elles els y respondrán millor que jo.

Es veritat, mancaba l' oratoria. Pero el malograt Roch Chabás ne va trovar anys en darrere quatre llibres de sermons valencians de Sent Vicent Ferrer en l' archiu de la Seu de Valencia. Y gracies á Roch Chabás la llengua valenciana ha guanyat molt, perque hom sabut que també ne té oratoria y oratoria gran, ni més ni menys que del gran Sent Vicent Ferrer.

Ergo: el valenciá es una parla que té gramática propia, diccionaris propis y literatura propia. Ergo: el valenciá es un idioma perfecte y gran.

¿Podem dir qu' es dialecte una parla en la qu' han escrit Cervantes, Lope y Calderón?

¿Podem anomenar dialecte á una llengua en la qu' han escrit Mosen Cinto Verdaguer, Angel Guimerá y Joan Maragall?

¿Podem acás dir qu' es dialecte un idioma en el qu' han escrit Ausias March, Teodor Llorente y Sent Vicent Ferrer? ¿Podem dir, per últim, qu' es dialecte una parla qu' ha produit un' obra com *As Lusíadas*, de Camoes?

En cambi el asturiá, l' andalús, el murciá, l' estremeno, etc., etc. son dialectes, perque no tenen literatura propia. Sols y tenen alguns cants lirichs sens importancia.

ANTONI ALCAIDE VILAR
Madrid Febrer 1913.

Amaneixer

En lo sequiol desperta ya l' arrull,
de l' aigua que sen fuig entre la brossa,
olor al sel va derramant la rosa,
el cant del pardalet en son pit bull.
La llum del sol, la terra posa rocha
y s' ompli el camp de verdosena capa,
com els colors dels rays la posen guapa
la nina, dels moments de sol se gocha.
El papalló, volant, la mel replega
d' una flor que 's despulla en lo matí,
y en notes caprichoses que 'l fan fi
el cant del rosiñol al sel aplega.
De blanc de plata es pinta la barraca,
del funeral e apunta cap al sel
una ralla que forma un tenue vel
en l' aire pur de l' horta se destaca.
En el arbre bota el pardalet altíu,
y el cant entona, anunciador del dia,
el llaurador desperta en l' alquería
deixant per el treball el seu dols niu.
La llauradora canta eixint el sol,
una cansó d' amor que 'l vent s' emporta,
y que volant sen va á posar en la horta
que cria en son treball el que ella vol.
Un chic que en cada flor que la horta
te escrit el seu amor, l' ánima tota,
aon deixa el bes que del seu cor li brota
cuant romp el auba y amaneix el dia.
Tot canta, tot desperta, tot somriu
y en melodioses notes naix el dia,
tot son pomelle de flors, tot alegría,
dicha y amor que sois en la horta viu.
PACO VALIENTE
¡¡Ché!! El millor paper de fumar.
De venta en tot el món

FOSFO-FITO-KOLA ALIÑO

Fósforo de la avena y Nuez Kola granulats. Poderós tónico reconstituent, antineurasténic y regulador de les funcions del cór.—De grans resultats en la anèmia.

MERCAT, 52 (CHUNT AL ESTANC) VALENCIA

Contestant á una carta

Com pense yo

Ocurrix á lo millor que se li ou dir á una persona de mitjana instrucció «no se lletjir el valenciá» y efectivament no el sap lletjir; y no es lo pitjor encontrar quí se trove en este cas, sinó que molts que pera el vulgo escriuen, tampoc saben com se deu escriure.

Yo sinse abandonar la meua modestia, porque es un vici que tinc molt arraigat, oree en lo meu poc criteri, qu' el escriure en el idioma de nostra terra, dona lloc á mes de dos casos; per eixemple, si se trata d' escriure pera lliure en un concurs lletari, enhorabona qu' el redactor s' esmere en omplir totes les regles á qu' está sumisa la escritura del dialecte; pero si s' tracta de algo que té interés en qu' el lector se percate de lo que se diu, es diferent; encara que siga deixant abandonas totes les regles que s' han de respetar, es convenient que l' autor de l' escrit se fije, més qu' en atra cosa, en donar al escrit, lo que requereix pera demostrar que se tenen coneiximents de la cosa, sino procurar que l' escrit siga adequat á la acostumbrada pronunciació de les persones valencianes, que son les que han de lletjir.

Hui per hui, els actuals valencians, á pesar de ser la nostra llengua un idioma, am sa gramática, sa ortografía, y son diccionari, no está familiarizat am el verdader valenciá, y donat per sentat que una tercera part al saberlo escriure, les altres tres, no el saben lletjir, y com se bullga que la modestia del valenciá es tanta que no comprará un diari francès pera qu' escriguen qu' el sap lletjir, així mateix, no comprará un setmanari que per desgracia no el puga lletjir.

Si nostre setmanari, tinguera vida propia y no s' escriguera mes que pera uns cuants socis qu' el saberen lletjir, sino el posarem á la venta de un public qu' en sa majoria no sap lletjir el verdader valenciá, si els redactors d' este setmanari tinguerem pretencions de resucitar en quatre dies un idioma casi oblidat, entonces, nos podrien criticar y donar concells aquells, que sabent fer millor, no ú han iniciat, ni tan sols han tingut el gust de vore la seua firma, baix un humill oferiment en obra tan grandiosa com ham mamprés. Mes no per aixó, desmayem en la lluyta y pensem anar molt més abant. Pensém, quant el periódic ya estiga assegurat (para lo que no falta molt, donat á la bona acullida que nos ha dispensat el public, treballar per la vulgarisació de nostra gramática extractar en un compendi la majoria de les regles pera lletjir el verdader valenciá, invitar als leaders valencians que pera gloria de Valencia encara viuen, á esta patriótica campanya, ya que voluntat no nos manca. Lo qu' els ontalans hui en día tenen, es obra de curants y pico de anys. Nosotros qu' encara no contém am un mes de vida, s' encontrem á una altura no ensoniá per nosotros. Alcomensrem per traure un setmanari desde un principi major y de millor qualitat qu' els actuals en esta: al segon número, donat al bon recibiment, se berem en la necessitat de aumentarlo de tamany y en la actualitat estém buscant corresponsals en tots los pobles de la regió valenciana, ¿qué més podem fer á la publicació del quart número? Si apesar de tet asó mereixem la crítica, la sufrirém en paciencia y llunt de desalentar en nostra empresa la continuarem en lo mateix calor (perque seguint així, no tardarem en tindre assegurat el periódic y seguir coratjosament en la patriótica obra que s' ham imposat.)

R. B.

CARRERA DE COMERS.—Ofisial y lliure. Preparasió rápida y completa en totes les assignatures de la Carrera per método especial.

Enseñansa individual.
Chaps, 19, 2.—GRAU.

Als regionalistes valencians

El día 9 del vinent mes se celebrarán les eleccions provinciales; tots los partits amanixen ses fórses pera la lluita de cacics am cacics dels que oprimixen al poble am los que volen transferper xuplarli més la sanc: cap d' aquells es presenta am un criteri administratiu, politic perfectament difiit, cap d' ella suposa una diferenciació ideológica am los altres.

En ordinaries circunstancias encara que s' plenyeren d' este estat de coses no seriem nosotros qui els diguera lo que habien de fer, com tampoc els parlem ara d' ells; parlem als valencians de tot lo Reine, parlem á tots los exiliats del centralisme qu' ens

té dividits, parlem á tots los que viuen desde lo riu Cenja en Castelló fins á Murcia y que somnien un día de llivertat en que tots los valencians units desijixquen los destins de sa patria Valencia, el día del reuriximent glorios de la rassa.

Y á tots los que aixina pensen els diem: Un politic que mereix l' agraiment de tots los regionalistes, el Sr. Canalejas va dur á les Cortes el proyecto, que segons un escriptor, va á produir al aplicario una profitaosa revolució en l' administració espanyola; este proyecto aprobat en lo Congrés está encara per discutir en lo Senat; lo president del Consell de ministros Sr. Romanones varias vegades á ratificat sa promesa de traurelo triunfant d' allí y si es conseguix aixó es presentará immediatament lo problema de sa aplicació á Valencia y per asó vos advertim, valencians de tota la regió si voleu que l' antie reine valenciá se constituixa en Mancomunitat y siga una forsa poderosa dins l' Estat espanyol, ficxevnos en qui elegiu diputat provincial porque en les mans d' estos queda que eiga ó no un fet nostre patriotic fi y segons á qui voten aixina ens treverem després am un amicó d' un enemich; voten á qui en conciencia cregau més digne de vostra confiança pero exigiu los son vot en pró de la futura Mancomunitat valenciana; demaneu los no sols que no siguen un obstacle pera sa constituició sino que s' comprometen á a immediata realiació quant lo que així es projecte siga lley.

A aixó mos obliga vostre patriotisme, á tots los que desitjen la prosperitat de la Patria Valenciana.

PERE DE FAX

¡¡Ché!! El millor paper de fumar. De venta en tot el mon

El nostre distinguit amic y colabrador Sr. Durán y Tortajada mos envia la si guient carta oberta, preguntanos la seua publicació. Desconeixem els motius en que s' fundaren els redactors de nostre benivolgut cologa *Foc y Flama*, pera adoptar la nomenclatura de qu' els acusa el nostre amic; nosaltros orem sense que asó sapre cap censura pera els nostres amics qu' en casos semblants es preferible suprimir la lectura de un treball á estrafar-lo sinse estar autorisats pera fer ho.

Carta oberta

Unes quintilles estrafetes

Sr. Director de VALENCIA NOVA.

Company y amic: ab gran sorpresa y profund desgust he vist en el número extraordinari del periódic *Foc y Flama*, dedicat á la festa de la Quintilla Valenciana, una adhesió que ab la meua ferma diu lo següent:

«Me demanen la adhesió pera esta festa d' unió de poetas valencians: yo ab tot lo cor os la dó y ab entusiasme, germans.

Festa en que hauria de ser cada esprit una esperansa, cada poeta un guerrier, cada paraula un aer ó cada vers una llansa.

Y enarborant el penó de les hosts rechionalistes, oridar plens de indignasió: «Bons chermans valencianistes, ¡Vixca la nostra R-chió!»

MIGUEL DURÁN TORTAJADA

La Redacció del simpatic setmanari *Foc y Flama* me demaná, en aten á carta, la meua humil adhesió á tan patriótica festa. Jo els vaig enviar baix la responsabilitat de la meua firma y, ignora per quins motius, les meus quintilles han sigut estrafetes sense l' meu consentiment y suprimides les paraules que á elles procedien. Además, jo no vaig escriure *chermans*, ni *rechionalistes*, ni *Rechió*, ab *ch*, porque son tres desbarats ortografics. Ni molt menys podia escriure que habiem de «ridar plens d' indignasió: Bons chermans valencianistes, ¡Vixca la nostra R-chió!»

Yo vaig escriure aixó: «Adhesió á la Festa de la Quintilla Valenciana, organizada pel setmanari valen-

cianista *Foc y Flama* y celebrada en els moments en que s' ventila desfavorablement el pleit de la important questió del ferrocarril directe.

Me demaneu l' adhesió pera esta festa d' unió de poetas valencians.

Yo ab tot el cor us la dó y ab entusiasme, germans.

Festa en que havia de ser cada esprit una esperansa, cada poeta un guerrier, cada paraula un aer ó cada vers una llansa.

Y enarborant el penó de les hosts valencianistes, ¡Vixca la nostra Regió!

¡Fora ls governs centralistes!

Y vaig firmar en valenciá, com es natural, y no en castellá com ha aparegut en *Foc y Flama*, passant per alt altres faltes que, com esta, supose que son errades de imprenta.

Aixó es lo que yo vaig escriure, y aixina vol que conste publicament pera que quede en el lloch que li correspon una questió que afecta á la meua dignitat patriótica y literaria.

MIGUEL DURÁN TORTAJADA

ACADEMIA PESTALOZZI.—Cursos breus para contaors de Comers (Tenedors de llibres) per prosediments de ensenansa eminentment practic. Chapa, 19, 2.—GRAU.

El pas nivell del

camí d' el Grau

Per fi pareix que ha quedat acabat el projecte de pous en els pasos á nivell dels camins del Gran, Mestalla, Fondo y Alchirós, venint á formar un sol pont. Alcomensará á puchar antes de la revolta que fá la via del tren antel del cruce y acabarà passant la estasió d' el Cabañal, pera lo qual, se puchará dita estasió, metro y mich. El presupost de dita obra pucha un milló de pesetes.

Ara bé, en varias ocasiones, al tratar del asunt, la compañía del Norte, ha mostrat la pretensió de qu' este presupost fora pagat per dita Compañia, la dels tranvies, el Achuatament y la Diputasió. Estes dos corporaciós y la compañía dels tranvies, deuen de tindre present que asó es un absurdo puesto que á la Compañia del Norte, se li posá una cláusula, quant á la construcció, en la que se li obligaba á esta construcció, quant cruesaren estos caminos, més de quatre trens.

Así pue, el Sr. Alca de, té el deure de velar per els intereses de la ciutat pera lo qual no té més que recordar á la Compañia les condicions mediantes las quals, se autorisá en 21 de Mars de 1861 á la Societat Valenciana de Foment y Oredit, el que estableira la línea per el camí d' el Grau.

¡¡Ché!! El millor paper de fumar. De venta en tot el mon

RÁPIDA

ALCIRÁ

¡Preciosa Sultana sentá en la ribera del Xúquer gentil!
Tons hòrts semblen mantes de vert terciopelo;
tons fruytes d' or se donen riquesses sens fi.

Com joya preciosa Valencia t' estima,
perque eres la fada de son gran pensil.
L' ezchar de tons abres el ánima esenciaen;
lo cor es extasiá en los seus jardins.
Tes fruytes, tes dónes, tes riquess fragancias
lo seu nom escampen del nom als cor fis.

¡Preciosa Sultana sentá en la riba del Xúquer gentil!

RAMÓN TOMÁS SANCHEZ

Alcira 21 Febrer 1918.

Éfemérides valencianes

(20 de Febrer de 1519)

Reinaba en Espanya Carles I quant en Valencia y en l'any 1519 es vá produir aquell moviment revolucionari titolat de les Germanies; estabien queijosos los payeses del modo com s' administraba justicia, entregada segons ells á la voluntat de los nobles, contribuit á aumentar la «rixició popular les f. goses predicacions de Joan Lorenzo, cardador y Guillé a Sorolla teixidor que ab sa elocuencia y atreviment conseguiren feres populars entre el poble.

Pera dirjir lo moviment que prenint com pretexte defensar á Valencia contra 'ls moros anaba contra els nobles, se formá un tribunal compost de tretce artesans de diferents oficis.

Porcos los nobles davant aquella excitació que tan amensadora se presentaba celebraren una reunió y en ella se acordá pregar al rey, que vinguerá Valencia pera que jurara los jurs y culmara els ánimos, á lo que contestá este enviand un despaig derjrit als grems dispoant que immediatament depositaren les armes en les respectives cofradies; llegida que fou esta real disposició en la cofradia dels fusters, Juan Lorenzo ab sa elocuencia conseguí alisar los decaiguts espirts de sos companys conventuos de la necessitat de manifestar á Carles I, que habie segut mal aconsellat, nomenantes una comisió que parlara ab lo rey en Barcelona y els prometé después de jurar l' observancia de les lleis y privilegis de Valencia, convocar Cortes de este Reine.

Tomaren cap á Valencia y enterats los agermants del éxit de aquells ixqueren á recibrios al carrer de Morvedre acompañantios triunfalment. Eren portadors los representants de la Germania, de una carta-or del rey permiunt als oficis y llauradors de Valencia el us de armes y celebrar revistes militars.

La primera de estes y per acort de los *Trotes* tingué lloch un darmege, el viat y non de Febrer ab gran brillantiés, invitansi se al Cardenal Adriano de Utrecht, Bisbe de Tolosa y representant del rey y al vice-canciller En Antoni Agusti. Hui auti homens perfectament despiñats y armats pararen

perfront al Cardenal el crit de «Vixca el rey» admirantse lo prelat de l' orde ab que s' va celebrar la revista.

Aixina, pacíficament, ab la complacencia de las autoridades, n'ixqué la Germania que se extinguí per tot arreu duent á Valencia dies de guerra y dol.

J. DE CORELLA

COLECHE PESTALOZZI.—De condicions hichiéniques y pedagóghiques insuperables.
Chapa, 19, 2.—GRAU.

AHON ESTARÁ

La viu en un ensomit. Coneixiala fea ya temps. Ignoraba el seu estat, y la seua estansiá en un poble, y á pesar de tot asó, ensomi com estava y són.

«Del tren al que inconscientment puchí vastavaixar sense donarme conte, en una estasió del trayecte... Allí la viu.

«Pasaba una prosesó en aquell moment. Centenars de persones corechaban les plegaries que «ELLA» entonaba al pas de cada imatge en sa veuheta de querrub; en aquella veuheta melodiosa que «tantes vegades mos feu ensomiar en algo desconegut y grau. A cada piegaria se su sedí un colp de tos seca—acompañá de un sutil flet de sanc que surcaba ses llabis resacas per la febra que la consumia; un rodar desfallecut de son cabet adorable y una llanchera convalsió de son cos fragil y quebradís com la porcelana, demostraba el estat de tot son organisme.»

«Pasá la prosesó, y entre les penombres de una poqueta—nit gris, ana ren desfilant, diseminanse y perdense com fantasmes per els mils senderos de l' «horta endormixca tots els concorrents á la «festa».

«Es quedá á soles. De son estat d' «Ensimismasió la tragué unes carcallas «sarcaístiques, burlescos, criminals, que ressonant per el espay y multiplicanse per el «ébo se perderen en el infinit; carcallas «estes ofensas per unes amigues seh nes «vetues de la capital «bon vix jué, que celebraban aixina la decadencia, millor dit,

«la mort de sa bellesa de la que tan embecoshes estabien.

«Volgué acaminar y no pogué. Ses «cames que tantes vegades, en sos pasos «menuts y llanchers feren contonechar son «cos seductor y de linies armonioses, «ha- «quecharen, negantse á sostindrela.

Acudí en son ausili. Sa maneta trasparente, crispá y febrosa oprimí la mehua. «Una forsa impropia de sa complexió atenuallaba mes dits dolorite. Miri sons uiles, «y me mirá, pero de una manera ardents, «penetrant, infinta, com volent llechir lo «que la mehua ánima albergaba, y al fi «lixqué. L'isqué lo que yo volia que sabera y sinse forses pera sostindre la mohua «mirá revelaora de la grandia del meu «voler, me correspongué tirarse en mos «brasos. Frenetic, convulsiu, besí repetides «vegades aquells llabis desichats que tota «tant temien y que yo tant adoraba.

La volia yo; la volia fes temps y nin- «gú eu sabia, la volia porque estaba fisisa.

Rodechant en mons brazos la [sehua «siatura encantadora, no obstant, la yach «conduir á sa casa. Allí plorá, plorarem «amuntó; tamien por els dos; e la de morir, yo de que morira.

A la febra de la enfermetat que minaba «sa presiosa existensia, y á la que reseca- «ba a mehua boca, produida per les emoci- «ons del día, es sucedí la del desich. De- «sich rabios, loco, de desesperasió de «mort..... m' ofensa son cos verche y tre- «molos..... ante la intensitat del plaer, des- «perí.....»

No teshón está. De sabero aniria á «postrar á sons peus pera volerla y adorarla «com solament la mehua ánima sap ferho.

Sa imatge vaporosa me perseguix en insistensia..... ¡¡¿Ahon estará?!!

J. BAYONA

Pera les señores: En motiu del cambi de propietaris del almacén de Paquetaría, merceria y Novetats.

El Palleter

Esta casa continuant la liquidació de totes les existensies, pera coneiximent de les señores qu' además de la venta al per machor, ven tots els chéneros al detall a préus reduits.

No se equivoquen **El Palleter**

Mercat 4. —VALENCIA.

Los Tranvies Electricos

Compañia d' explotadors

El 24 de Chiner de 1912, el teniente de Alcaide D. Manuel Garcia Dutrás, propiá a Excm. Achuatament que obligara á la compañía d' els tramvies a que prolongara el servicio hasta el final del carrer de la Llibrtat en el Cabañal. Oida esta proposició, per son chermá Garcia Dutrás (D. J. B.) se aderí á la proposició de (D. M.) pero en la reforma de que el retorn el fera per el carrer de Escalante y Chapa para vindre á enlazar en la via que yá en la Avenguda de Ruiz—Zorrilla (carrer Machor) del Grau. A dita proposició s' aderí el consechal Martínez Sala, y entonces se nombrá una comisió, composta de estos consechals més D. Antonio Ferrer Peset, també consechal del distrit del Port, pera que feren les chestións necesarias pera tan important millora. Enterats nosotros de asó per el Duende que tenim en el Achuatament, y donat el interés que sentim per tot lo que redunde en benefici de nostres paisans, aiéntarem als Sors. García Dutrás (D. M. y D. J. B.) Martínez Sala, y Ferrer Peset, pera que no olvidaren el encarec y feren cumplir á la compañía lo proposat ara que se esta adonquant el Cabañal. Donat á la nostra llama García Dutrás (D. J. B.) arma el dimocros pasat sert rebombon, en el Achuatament, entrant en bariés reccions y ofines feut desenterrar y llevar la polis al acuerdo de reunirse la comisió para fer cumplir á la compañía la propuesta de son chermá en la adesió del Sor. Ferrer Peset y Martínez Sala. Nostre duende, al trau rolo d' on estaba donat a la revolta, es clava en la volchaca de García Dutrás (D. J. B.) y éll mateixa s' asusta deis crits y alvarois del D. Juan (no de baes te la fama de mato) al bore que segons indics, se tratava de seputar tal propuesta porque a la compañía no li combé fer gasto. Entra a la comisió corresponent y después de posarse de acort en els demás compañeros, acordaren reunir-se el divendres pasat, para quardar al Director y fer la proposició. Com per desgracia, éll divendres, ya tenim que tindre com post el número para tirar el disapie, no ham pogut saber, que ya de nou respecte al

«sunt. Pero de fiyo que si esta pensia no heu pren en calor, no traurá rés. Pues ¿ben lo que digué el atre dia un cobraor? que la compañía té masa pases donats, lo mateix que dirés, pera que se li obligue á res. ¿Que vol dir asó Srs. de la Comisió? De ningú dels consells sospechem que se haech embrutat les mans. Y per lo tant, sería com benient que posaren en sutura á la tal empresa pera que ningú crega lo que diu un cobraor y en un coche plé de chent.

Així pues, dehuen vostés més que ningú sentarli la má, abore si poden més que un accioniste que mostres coneixem que també visita la casa gran. Als quatre els brindem estes denuncies, pera qu'el dilluns en la sessió les fassen, si com creem no tenen incombenient.

1.ª La machoria dels coches no porten eneses les llums supletories.

2.ª En les plataformes més de quatre voltes han més pasachers dels que hian marcats.

3.ª El cobraor pera cobrar als que han en la plataforma de dabant, obri la porta y te exposats als pasachers á una pulmonía.

4.ª Se debía suprimir el puchar per dabant, així com baixar; d' este modo se evitaría alguna desgrasia y el que se obriera la porta de dabant.

5.ª Tots els coches están fets una aquerositat.

Y... se continuará.

¿Serán atesos?

¡¡Ché!! El millor paper de fumar. De venta en toth el mon

¡Sols un amor...!

Cuant una preocupació nos vé á terbar l nostre pensament; si ésta 'l hues duradera, vé á ser com especie de torment: per més qu' sol suuir, que pronte pasa: y més encara si 'l que la sufrix comprén, qu' esta res de bó li ha de reportar.

¡Y com á preocupat, ya heu cree qu' heu estaba Andreu!

En atres temps quant ajustaba 'l trapejo á son pit y fent contorsions conseguía 'l aplauso del públic, va coneixer nina companyera de carrera... qu' per lo bonica y el pareixer tan bóna, la distingua de les demés de la compañía. Li perliá, y al declararli la ardenta pasió que per ella sentia un gemech paregué lo qu' els llavis de la tista mordinister: que 's deecargayara

pues comprenía, que no era prou digna de perteneixer á aquell hóme tan franco... tan bo.

¡Vosté no 'm coneix Andreu! li digué en certa intenció: es encara un principiant en este ofisi, més avant tindrà sobrats motivos de coneixer á esta canalla, que danza, riu y canta... ampará per velles fastes y brutes lones, ahón tot es farsa. Si 's fá riure y pasar bous ratos en cuantsevol treball, sempre es per lo mateix, per lo diner, per eil se venen cariseses...

Y era tota una veritat, lo que día aquella dóna, pero Andreu, apenes habia posat atenció á aquelles paraules, en lo pensament fiyo en la mateixa idea no deixaba ni un moment de pensar en ella: la desitjaba ara més que may, y trist se posaba al pensar que no aplegaría á conseguirla. Redimí á aquella dóna d' una vida tan miserable era pera ell fer un' obra de caritat!

Junt á la velleta de sa' mare, sería molt bóna María, pera cuidarla y ferli pasar felices els dies, ben contats que li quedaben de vida.

II

Y junt á sa' mare torná Andreu, pero asoles, sense haber conseguint lo que tant desitjaba. Alla en les grans ciutats ahón tot es així, quedaba abandonada una dóna, pera servir de distracció á la jent: una ovella, de les qu' enjamsay torren al redil.

Com un bon fill qu' era, acudia al llamament de la sehua velleta; tenía por ésta de morir, sens vorel y ja á lo seu costat, li apretaba sobre son pit besantlo en la cara y en los ulls...

Andreu no era 'l mateix, notaba en son cór, dels benestar produit per el amor tan gran, qu' en aquells moments sentia...

Era la sehua velleta que 'l volia y 'l besaba; y d' este modo 's' convencía més, de que sols era gran l' amor de la mare. Ya no pensaba en María á qui prometé tornar á vore, pues volia apertar pera sempre los trista pensamientos, que fó.eu ilusiones sehuas en atres temps.

Aquella velleta de cabells de plata y encorvaeta per el pés dels añs, habia realiat un miracle eo el seu cór euganyat...!

JOSEF M.ª MORALES

En el Achuntament

La última sessió

A l' hora de costum, ocupa el silló presidencial, el primer tenient d' Alcalde S. B. anquells.

Es llich en les dos actes de les dos últimes sessions ordinaria y extraordinaria que son aprobaes entre el soroll d' els consells els de la tribuna pública y municipal y se entra en la orde del día. Els primers dictamens, alguns d' ells son aprobaes y atres se quedan sobre la taula, hasta que pase el período electoral. Al só de la gaita, ix al rogle el primer bou que armá alguna rebolica entre la chent d' acaball y peone, pero al bore el desbar: juste que alcomensaba á reinuar y que casi, casi el públic també alcomensaba á acustarse li ix l' espasa Paco Maestre, en la capa desplega, li pega quatre reoorte, dos verdóniques y tres navarres, y la fiera queda reducida á la mechor mansitut, casi, casi, li pasa com el cuento de l' esquilaoir, que aná á per llana, é ixqué trasquilat. Mes clar. S' habia dit per un periódico que el dictámen sobre la expropiació del hort de Vivó, sería rebut per la minoría y la importancia d' el hu mereixia. En efecte, Orú demaná tornára á Comisió. Jorro s' oposá, no per rés sinó porque ya habia tornat varies boltes á petisió del Sr. Orú, y este no paregué per allí. El argument es ball entre la minoría porque ya huan ot varies vegees y si aixó es així no compremim en quin sentit se puga fer á no ser en el fi de entorpir la marcha d' els asuntos. Si tal pensa la minoría no es eixa la llavor; deu decutir y oposarse als dictamens que orega perchudiquen els intereses de la siutat, en arrogancia y valentia, y no buscant efectes y situacions dramatiques pera que vinguen á parar en una comedia chistosisima.

Orú volgué dir y digué que la machoria habia recibit un regal per haber presentat esta la proposició de la expropiació del hort de Vivó al preu que heu fes, y entre Jorro y Maestre (D. P.) li feren tragar les paraules. Y es clar, Orú acusaba á la machoria, y esta lo únic que ha fet ha segut fiarse del arquitecto. Per lo tant, tots eixos carresc debía aberlilos fet Orú al arquitecto municipal, en comisió: qué eixa era la sehua idea? la machoria debía haber accedit á la petisió d' este, baix la promesa formal de qu' ell acudiría. Y de esta manera, no s' haguera tirat la plaucha qu' estirá, de lo que té la culpa Samper, porque asuntos d' alguna importancia no son pera Orú, ni pera Marco Gimeno, puesto qu' estan molt veris en la oratoria y n' és si es en castella.

Entre rialles y jolgorio, s' aprobá pasara á Comisió este dictámen, y se posá á discusió, el que proposa se compren dos carabines y munisioes pera els vichilante del Sementerí cheneral. També esta discusió

Ulleres para totes les vistes. Armasóns para tots els nasos

CRUMIERE OPTIC

té el surtit més gran de la regió.
Casa la més barata. La preferida de la gent que sap comprar.

sió fon un sainete per haberlo impugnat Marco Gimeno, que llunt de rebatirlo, mos feu riure en la sehua argumentasió, *Castellana*. ¡Qué llástima! Quant en 12 ó 13 paraules haguera pogut rebatir el dictámen, dient: que *«opera chitarse á dormir no se necesiten carabines»*. S' aprobá este dictámen y s' entrá en el Despeje extraordinari presentant una proposició de que se envíe á la prensa de Madrid el anuni de la subasta pera la construcció dels Grupos escolars en els distrits de Rusefa y Hospital, invertintse á lo n' és 1750 pesetes. Com es natural se suprimiren els snunsis pero en cambi se regalarán als regentes ó correponsales d' els periódics madrileños 125 pts. Lo cuaj creem que deu de ser y per aixó posém en coneiximent de tota la Corporasió qu' en Madrid ya un periódico desenal, que se titula, *La Gaceta de la Subasta* en el que se anunsien totes les subastes que allí se seibren y tot el que té interés per alguna subasta, busca el anuni allí, puesto que dit periódico, ya es vell. Per 60 pesetes al añ, se suscriu y pot snuniar lo que li done la gana.

A ó es lo que creem que debía haber fet desde fá temps, el Achuntament y s' haguera shorrat alguns mils de pesetes en casos pareguts. A continuasió se doná conte d' haberse adquirít un reillonche pera la torre de San Domingo y com pera colocalo s' han de fer obres de fustería y manobres, se demanaren 250 pts. Se doná conte d' haber aprobat el Sr. Gobernador els pre uposts y d' alguns atres dictamens que s' aprobarien sinse discusió. Se feren alguns ruegos y preguntas y s' acaba la sessió á les set de la nit.

Crónica local

Señor Alcalde

La machoria d' els carrers de la siutat, están intransitables, donat al mal estat del adoquinat. Al mateix temps, hian molts

albañals qu' els falten les regilles, brindant ocasió á que cuantsevol transeunt se desconserte un peu.

Li agrairíem se dignara atendremos, pues hasta el present li estem molt agraitos per haber atés nostres denuncies.

Sr. García Dutrás (D. M.)
En la primer denuncia que li ferem li indicarem la combeniencia de regar les plases de San Roc y de Mpartero; quedarem atesos als dcs dies; moltes gracias. Pero al mateix temps, li indicarem el que 'ls carros que han establít la pará en dites plases, podrien ferla en atre puesto més apropiat ó per lo menos que no heu feren arrimats á la serra. Pues s' arrimen tant, qu' es imposible el pasar per elles. Pass com els animals, chuen, rifien y demés, son un perill constant pera el transeunt. De tal modo, qu' el diehous pasat, al temps que pasaba una dóna pera anar al mercat, se li ocurrí á un animal el chitarse y emparetantia y pegantli una puntá de barra en lo pit.

Així pues li supliquem prenga sería medida que pugam pasar en tranquilidad. Advertintli que la orde ha de ser enérichica pera qu' els carreters no es riguen. Lo pichor es qu' els carros están en la plasa de San Roc y ells á la porta de casa Calabuig tenint abandonats per complet els carros... En este moment, sent soroll en el carrer... ¿qu' es?... un atre susto que han donat dos animals refint. Li supliquem mos atenga, pues sino, les dónes tiranos pualas de agua els farà moure y allá vorem lo que pasa.

Un casament.—Segons noticies que hasta nosotros arriben, el próxim diehous 27 del corrent, se efectuará el casament de la distinguida Srta. Luisa Bayona Abadía, de 'la Pobleta Marítims y el intelichent comerciant de Valencia D. Visent Clement Lecha.

Si en efecte son certes, els desichem una eterna lluna de dies y plasers.

Imp. Menosi, carrer de Baia, 32.

BANCO NACIONAL

Compañía Anónima de Seguros á prima fija, fundada en 25 de Junio, de 1906. Autorizada de R. O. por el Ministerio de Fomento. «Gaceta» 10 de Julio de 1909.

Ramo sobre enfermedades, imposibilitación, parto de mellizos y defunción. Hecho en valores del Estado el correspondiente Depósito de garantía que ordena la Ley.

Con el fin de poner nuestra clase de seguros al alcance de todos, hemos establecido las siguientes primas, teniéndose derecho en enfermedades imposibilitación, parto de mellizos y defunción, al cobro de las cantidades que se expresan en la siguiente

TARIFA

Prima mensual		ENFERMEDADES DE						IMPOSIBILITACION	PARTO DE MELLIZOS	DEFUNCION	
		MEDICINA		CIRUGIA Mayor		CIRUGIA Menor		Cantidad mensual	Cantidad mensual		
Ptas.	Cts.	DIARIAS		DIARIAS		DIARIAS			Ptas.	Cts.	Pesetas
0	65	1	50	1	25	0	75	10	12	50	15
1	20	3		2	50	1	50	20	25		30
2	10	5		4		2	50	30	42	50	50

Para contratar un seguro deben haberse cumplido 14 años no exceder de 50 y disfrutar buena salud.

Los asegurados que tengan de cuarenta á cuarenta y cuatro años, abonarán un 20 por 100 sobre la prima establecida y de cuarenta y cinco á cincuenta el 40 por 100.

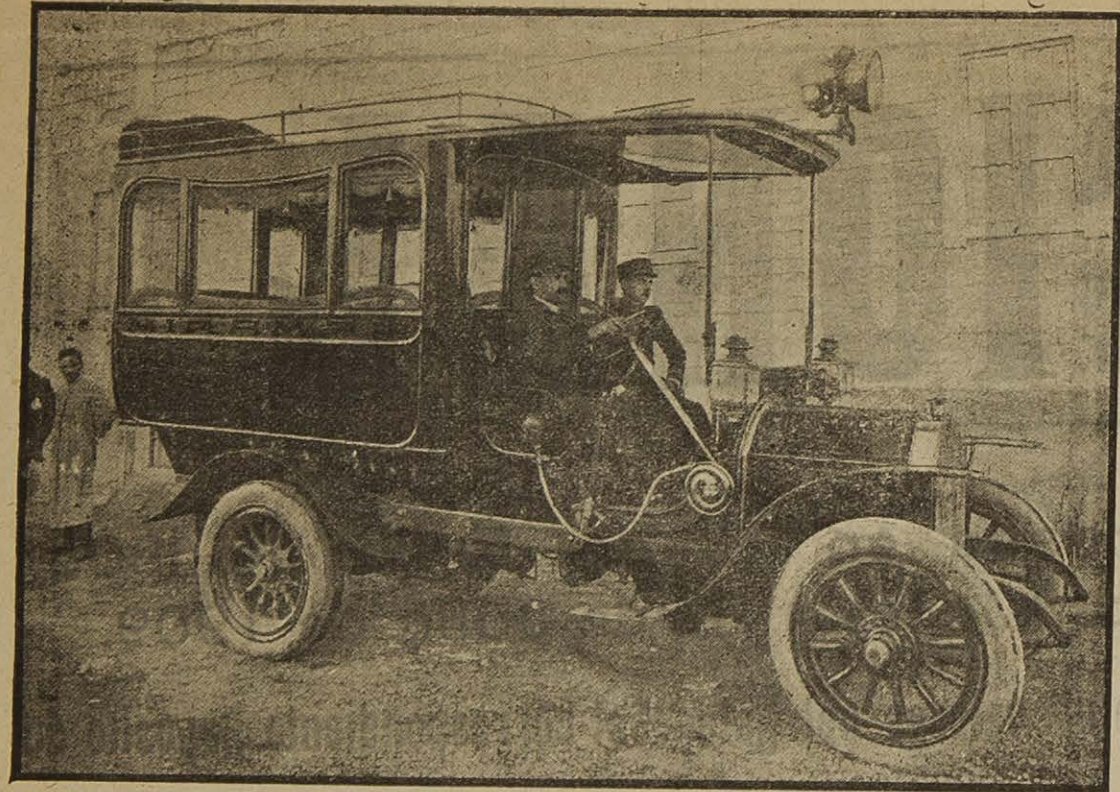
El derecho para el disfrute del seguro empieza á los 120 días á partir de la fecha de la Póliza de inscripción.

Al contratar un seguro deberá abonar el proponente la prima correspondiente á la primera mensualidad más una peseta por derechos de inscripción.—Por el Título de asegurado deberá abonar una peseta el asegurado que satisfaga en concepto de prima 0'65 pesetas; dos pesetas el que satisfaga, 1'20, y tres pesetas el que satisfaga 2'10 pesetas.—Para el pago de dicho Título se concede un plazo de cuatro meses.

Las enfermedades se abonan por todo el tiempo de su duración, excepto las clasificadas de cirugía menor que tienen tiempo limitado.—Puede el asegurado, después de cualquier enfermedad, presentar nueva baja desde el día siguiente de presentada el alta de la enfermedad anterior.

GRAN RESTAURANT MIRAMAR
DE
JUAN CLEMENTE

Saló-menchador capàs pera 500 cuberts. Automòvil de la casa a la parà d' els Tranvies : : Teléfono núm. 1037 * * * * *

Sastrería y pañería
DE
CECILIO VIANA
SASTRE-MODISTO
Esmero en la confección
Carrer de San Visent (Front a la Pilota)

EFFECTES NAVALS
DE
LUIS BALLESTERY C^a
Barnisos, abacá de Manila,
Pintures, Liquid Veneer, y tota
clase d' atifells de peixca, etc., etc.

CARRERA DE COMERS
Oficial y libre. Preparació rápida y completa en totes les assignatures de la carrera per mètode especial.
Ensenyansa individual.
Cursos breus pera Conectors de Comers (Tenedors de llibres) per procediment d' ensenyansa eminentment práctic.
FRANSES É INGLESES
Chapa, 19, 2.º.—GRAU
ACADEMIA PESTALOZZI
Director D. JOSE ALMIÑANA, Profesor Mercantil.

Camisería y corbatería. Únic depòsit del sabó «Ideal» pera tocaor.
Comers de teixits Nacionals y Estranchers
ALFREDO GARCIA
Paseig de Colón, Cabañal (Valencia) (Antiga botiga de Fito).

BAZAR MEDICO
(Chunt a la Plasa de la Reina)
Higiene, Ciruchia, Ortopèdia, Gomes.
Antiga Casa Clausolles.

Comers de teixits Nacionals y Estranchers

CELESTINO GARCIA

Carrer de Escalante, 36, Cabañal (Valencia) (Antiga botiga de Servilleta)
Llensos; teles de cotó de totes classes y amples paños, franelas, llanes,
ubertors de seda y piqué, mantelerías, etc., etc.

CINE LA ROSA

Carrer de Chapa.—Grau

Sesions tots els dies, desde les sis la espra. El que presenta mes ovetats.

FOTOGRAFIA ARTISTICA
DE
E. VIZCAINO

Machor, 26, entresuelo.—GRAU

Ampliasions de retratos.
Treballs en llum natural y artificial.
Especialitat en retratos de chiquet.

FRANCISCO FELIU

Abadia de San Martí n.º 1
Llensos, bordats, teles de cotó de totes classes y amples, encaixes, cubres de seda y piqué, mantelerías, calses y calsetins, ajuar completa pera novies.
Abadia San Martí n.º 1.—VALENCIA

La Palma de Oro

Fábrica de doños

ARTURO MIRÓ

Carrer de Chapa, 29 y 31 Grau (VALENCIA)
Antiga casa Genaro (no 's confundixquen.

Anunsis Telegrafics

Ferretería y Bateria de Cui-
na de J. Vaquer.—GRAU

Sastrería del Pórt.—Machor,
9—GRAU

La Española.—Sastrería.—Chapa,
55—GRAU.—Trahes á mida.

ANIS ALEMANY

Bar Gallito.—Servisi esmerat a arrec
de distinguides sinoretas.—Carrer de Ribera,
38—VALENCIA

Francisco Plá—Pintor decorador,
Rótuls sobre cristall.—Carrer del Pórt (ans
S. Fernando) 17, pral.—CABAÑAL

Tintorería Soto.—Sucursal Chapa,
28, GraU.—Drapach: Carabases, 10.—
Tallers: Camí del Grau, 14, 23.—VALENCIA

FABRICA DE BENGALES
Paragués, palmitos, hombreles
boquilles y articles de pell.
DE

Luis Bruguera
San Visent, 41.—front al de
Sent Ferran.—VALENCIA.

Pastisería y forn.—Viuda de
Chusep Carles.—H-mos y variat surtit re-
postería.—Machor, 34.—GRAU

ANIS ALEMANY

Hotel del Pórt de Roberto
Pérez.—Servisi per cuberts á la carta.—
El mé ben situat.—GRAU

ANIS ALEMANY

Sabatería la Imperial de Ma-
nuel Alagarda.—Carrer Machor.—
GRAU.

Tenda de l' Ancora de J. Chi-
ner.—Roba confecions; quincalla, depò-
sit dels impermeables Chiner.
(Front al port).

Papelería de Cot.—Garn liqui-
dasió de postals.—GRAU.

Extracte de Malta Llisterri
¡¡LA MILLOR MALTA ESPAÑOL!!

Superior á totes per sa especial forma de
preparació. Concentrat esterilissat. **ES EL**
MES PUR. D' agradable sabor.

FOSFO-VANADINA LLISTERRI

Únic reconstituyent veritat que fa aumen-
tar de pés en pocs dies.

Farmacia de la Vda. de F. Llisterri

Escalante, n.º 3. (R-buet) Valencia (Grau)
Casa especial p' el dispensa de reseptes en
medicaments purs.
Oberta tota la nit. Medicaments moderns.
Espisios de la casa, del País y Estranchers.

Odontina Antiséptica Llisterri
Aromatiza el aie, lleva el dolor de qui-
xal, netecha la boca y enfortix les encies.

¡¡TOS!!
Desapareix á les 24 hores prenint la
Gom-nolina Llisterri.
Els preparats Llisterri, se venen en les
Droguerías de S. Antoni, de la Lluna y
prinipals Farmacias.

Taller de Caldereria y construcció de
máquinas de totes classes

VILANOVA HERMANOS

Bombes centrifugas, de pistó de sgo-
tament, aparatos de destilació, etc., etc.
Perfecció y economia en tots els treballs
Camí Nou del Grau.—VALENCIA

COLECHE PESTALOZZI

Chapa, 19, 2.º.—GRAU

Establit en el local més capès en relació al número d' alumnos y que reunix les millors
condicions posibles; ventilació directa de la mar; sol en les classes; cubiciació suficient d' aire
per alumno (20 m. c.) etc.
Ensenyansa completa graduá graus elemental, mig, superior y d' ampliasió; que comprén
totes les assignatures de l' ensenyansa primaria oficial, més el francés.
MOLT IMPORTANT.—En este Coleche no 's fa sufrir als chiquets crestos corporals de nin-
guna clase.
Chapa, 19, 2.º.—GRAU

GRAN DESTILERIA
A VAPORY
FABRICA DE AGUARDENTS Y LICORS

ALEMANY
Camí del Grau.—VALENCIA

Solfeo, Piano y Armonía

La ircció de VALENCIA NOVA,
desichosa de donar machor facilitat
á cuants tinguen nesesitat de estu-
diar el art de la música (solfeo, pia-
no y armonía) en el Grau, ha con-
tratá á un intelichent profesor el
qual cobrará 1250 pts. mensuals
á tot el que nesesite d' els seus
servis. També pot encarregarse
d' els conserts d' algún café La Di-
recció respón d' els méritos artísticos
de dit profesor. Pera més detalls di-
richirse á esta Redacció.

LIQUID VENEER

Conserva les s'gients coses com novies:
Móbles, Pianos, Coches, Automovils Tre-
balls de fusta barnissats, esmalts ó al na-
tural.

Si teniu els móbles en taques de cuant-
sevol naturaica inclús de tinta, es verda-
derament asombrós el LIQUID VENEER.
De venta, en totes les bones Droguer-
ías y Ferreterías.

FARMASIA SOLSONA

J. Benlliure, 17, Cabañal (VALENCIA)

Productes químics garantissats, es-
pecialitats nacionals y estranche-
res. Oxígeno pur. Análisis.

GENARO VICENTE

Gran contrata de Anunsis. Pu-
blicitat en diaris locals y provincies
de España, telóns de teatro, anun-
sis murals, andens de estacions, Ma-
pes anunsisios, Olandaris etc. etc.

El que buliga anunsianser en esta
plana, pot consertar el anunsis
en este Centre, Serrans, 14, pral.
Valencia.—Teléfono 837.

FORN Y PASTERIA

"EL DORADO"
Carrer de Chapa, 57.
Grau (VALENCIA).

BODEGA DEL SOL

DE
Bertomeu Guzmán
Vi de Jerez añejo llechitum, especial pe-
ra maials, 2 ptas. litro.
Vi de Maiega dols á 1'50 litro.
Santa Teresa, 12.—VALENCIA